

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Lounais-Suomen vesihuollon kehittämisohjelma 2014–2020

Hyvät vesihuoltopalvelut

VISIO 2020

Aasukkaat ja elinkeinojen
harjoittajat ovat tyytyväisiä
vesihuoltopalveluihin
Lounais-Suomessa

Kehittämishjelmassa keskitytään
kolmeen kokonaisuuteen

- ▶ vesihuollon talous kuntoon
- ▶ vesihuollon toiminnan turvaaminen
- ▶ haja-asutuksen vesihuolto lain-
säädännön vaatimalle tasolle

Vesihuollon kehittämishjelma tarttuu 2010-luvun vesi-
huollon haasteisiin, ja se on ajoitettu yhteen Lounais-
Suomen ympäristöohjelman kanssa. Kehittämishjelma
on laadittu yhdessä alueen kuntien, vesihuoltolaitosten,
maakunnan liittojen sekä muiden sidosryhmien ja intressi-
tahojen kanssa. Tausta-aineistona on ollut arviointi vesi-
huollon kehittymisestä vuosina 2007–2013 sekä arvio
odotettavissa olevista toimintaympäristön muutoksista.

Kehittämishjelma nojautuu Lounais-Suomen vesihuol-
lon kehittämisstrategiaan (2002), jossa on esitetty pitkän
tähtäimen tavoitteet ja toimintamallit vesihuollon toteu-
tukseen Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa.

Vesihuollon talous kuntoon

- Vesihuollosta perittävät taksat kuntoon → maksuilla katetaan vesihuollon investoinnit ja kustannukset.

Toteuttajat: vesihuoltolaitokset, kuntien päättäjät, vesihuoltolaitosten etujärjestöt ja ELY-keskus

- *Liittymismaksuilla katetaan pääosin rakentamisen kustannukset.*
- *Käyttömaksuilla peritään veden toimittamisen ja jäteveden puhdistuksen kustannukset.*
- *Perusmaksua peritään kulutuksesta riippumattomien käyttö- ja pääomakustannusten kattamiseksi. Niillä rahoitetaan myös huolto ja saneeraus.*
- *Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle.*

- Erityisesti kuntapäättäjille kohdennetaan tiedottamista vesihuollon talousasioista.

Toteuttajat: vesihuoltolaitosten etujärjestöt, ELY-keskus, kunnat, vesihuoltolaitokset

- *Vesi on välttämättömyyshyödyke, jonka hinta voidaan nostaa kustannukset kattavalle tasolle.*
- *Vesihuoltolaitosten, myös osuuskuntien, on varauduttava riittävään huoltoon ja saneeraukseen. Nykyinen saneerausvelka on kestävä.*

Vesihuoltolaitoksen omistajia ovat sen liittymäjät, joiden pitäisi maksaa käypää hintaa saamastaan palvelusta. Tuloutusta ei tule käyttää ns. piiloverona.

- Kemiönsaaren Vesi on määritellyt vesihuollon maksunsa todellisen tarpeen mukaisiksi kuntien yhdistymisen yhteydessä. Lisäksi liittymismaksu määritellään haja-asutusalueella aluekohtaisesti.
- Uudenkaupungin Vesi ei tulouta kaupungille mitään tuloksestaan, vaan kaikki tulot käytetään vesihuoltolaitoksen palveluiden mahdollistamiseen ja ylläpitoon.

Vesihuollon toiminnan turvaaminen

- Vedenhankinta varmistetaan kiertoyhteyksin tai yhdysvesijohdoin muiden laitosten verkostoihin ja/tai useamman vedenottamon avulla.
Toteuttajat: vesihuoltolaitokset, ELY-keskus
- Varaenergia ja varajärjestelmät toteutetaan kaikkiin vesihuollon toimivuuden kannalta oleellisiin kohteisiin.
Toteuttajat: vesihuoltolaitokset
- Huolehditaan vedenhankintaan käytettävien pohja-vesialueiden suojelusta siten, että käyttöön saatavan veden määrä ja laatu säilyvät vähintään nykyisellään.
Toteuttajat: kunnat, vesihuoltolaitokset, ELY-keskus
- Vesihuoltolaitosten yhteistyötä tehostetaan mm. alueellisten vesihuollon kehittämissuunnitelmien avulla.
Toteuttajat: ELY-keskus, kunnat, vesihuoltolaitokset, vesihuolto-osuuskunnat
- Vesihuollon tukirahoituksella edistetään yhteistoiminnan syntymistä ja parannetaan toiminnan turvaamista.
Toteuttajat: ELY-keskus, valtio

- Huolehditaan vesihuoltolaitteistojen ja verkostojen huollosta ja saneeraustarpeesta siten, että niiden toimintakyky ja käyttöarvo säilyvät. Vedenjakelun laskuttamattoman veden määrä pysyy jatkuvasti alle 10 % ja jätevesiviemärien vuotovesien määrä alle 30 %.
Toteuttajat: vesihuoltolaitokset, kunnat
- Parannetaan vesihuoltolaitosten ja erityisesti vesihuolto-osuuskuntien henkilöstön asiantuntemusta ja turvataan riittävät henkilöstöresurssit. Yhtenä ratkaisukeinona huomioidaan yhteistyön lisääminen sekä palveluiden myynnin ja ostamisen mahdollisuudet.
Toteuttajat: vesihuoltolaitokset, vesihuolto-osuuskunnat, kunnat, vesihuoltotoimijoiden etujärjestöt, ELY-keskus

- Porin Vesi on saneerannut viemäriverkostoaan siten, että sekaviemäriä ei enää ole käytössä.
- Pääristen vesihuolto-osuuskunta on kehittämässä yhdessä alueen muiden vesihuolto-osuuskuntien kanssa yhteistä huolto- ja hälytyspäivitysjärjestelmää paineviemäriverkoille.
- Rauman Vesi on laatinut itselleen vesiturvallisuussuunnitelman (Water Safety Plan WSP) Maailman terveysjärjestön (WHO) suositusten mukaisesti.

Haja-asutuksen vesi- huolto lainsäädännön vaatimalle tasolle

- ▶ Viemäroidään kaikki taloudellisesti toteuttamiskelpoiset sekä ympäristön ja terveydensuojelun kannalta välttämättömät kohteet. Apuna hyödynnetään tehtyä viemärintialuekartoitusta *Lounais-Suomen viemärinti – Laajentamialueet ja priorisointi*.

Toteuttajat: kunnat, haja-asutusalueen asukkaat, jätevesineuvontahankkeet, vesihuolto-osuuskunnat, vesihuoltolaitokset, ELY-keskus

- ▶ Käytetään jaossa oleva valtion tuki kustannustehokkaasti ja prioriteetiltaan tärkeimpiin kohteisiin. Tuen jakamisessa huomioidaan vesienhoitosuunnitelmien tavoitteet.

Toteuttajat: ELY-keskus, vesihuoltolaitokset, vesihuolto-osuuskunnat

- ▶ Aktiivisella valvonnalla ja tiedottamisella huolehditaan siitä, että kiinteistökohtaisten järjestelmien muuttaminen lainsäädännön vaatimusten mukaiseksi toteutuu.

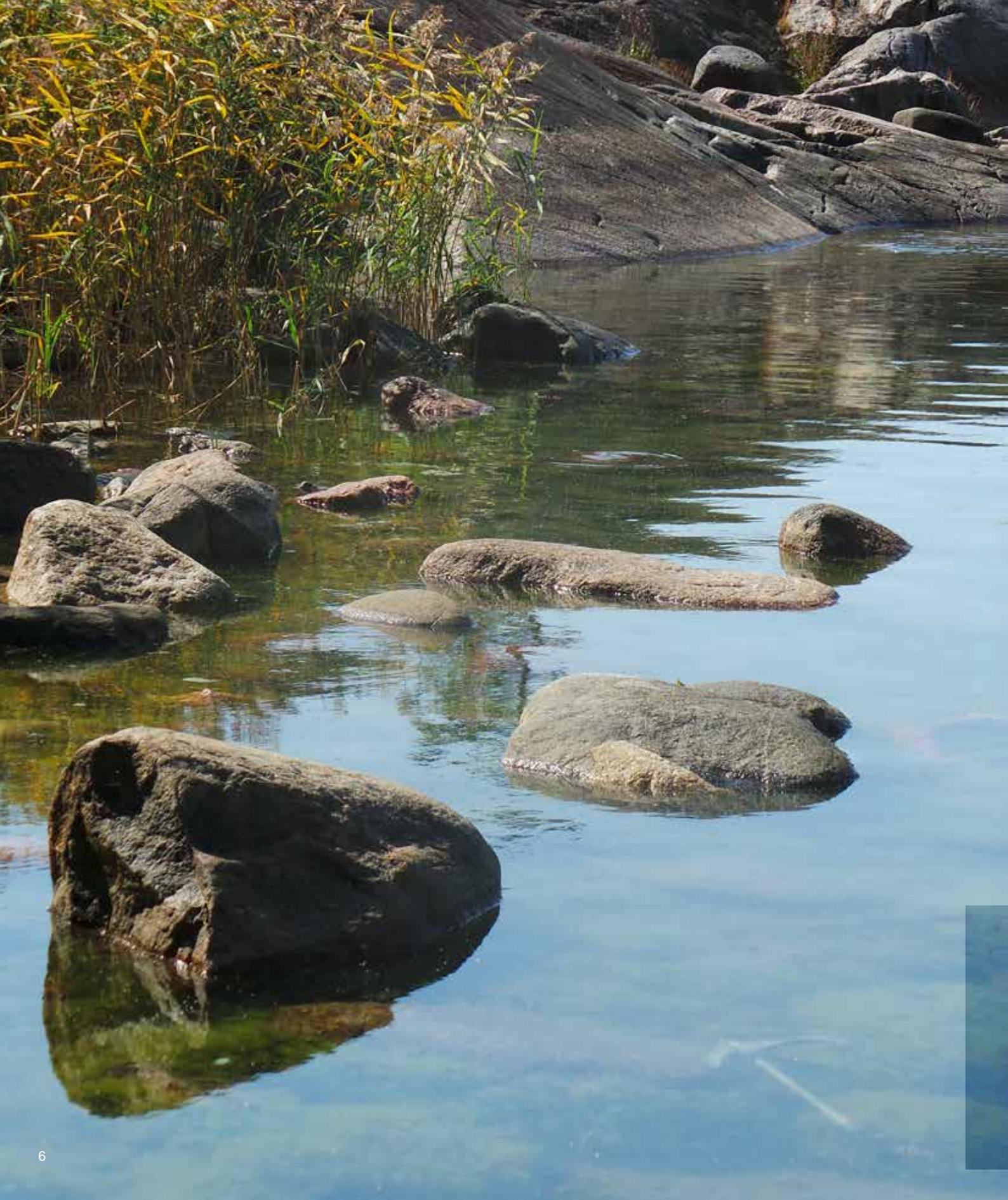
Toteuttajat: kunnat, jätevesineuvontahankkeet, ELY-keskus

- ▶ Toteutetaan riittävän tiheä lietteiden keräysverkosto ja varaudutaan lisääntyvien lietemäärien keräämiseen ja käsittelyyn.

Toteuttajat: kunnat, vesihuoltolaitokset, tukkulaitokset, loka-autoyrittäjät, jätehuoltoyritykset

HYVIÄ ESIMERKKEJÄ

- Kosken TI kunnan vesihuoltolaitos on taajama-alueiden lisäksi toteuttanut ympäristön ja terveydensuojelun kannalta tarpeellisia sekä talouden kannalta järkeviä haja-asutuksen viemärintihankkeita.
- Rauman kaupunki toteuttaa viemärintin kaikille haja-asutusalueille, joissa kantakaupungin alueella on vähintään 10 liittyjää/putkikilometri ja Lapin kaupunginosan alueella 7 liittyjää/putkikilometri.
- Taivassalon kunta on myöntänyt avustusta osuuskuntien runkolinjojen rakentamiseen, antanut asiantuntija-apua osuuskunnan perustamiseen sekä tarjonnut neuvontaa ja suunnitteluapua.
- Kaarinan kaupunki on teettänyt yleissuunnitelmat ja alustavat kustannusarviot haja-asutuksen viemärintihankkeista sekä tarjonnut ostopalveluna hankittua asiantuntija-apua.

Vesihuolto

Vesihuollon tavoitteena on taata korkealaatuisen talousveden saatavuus, asianmukainen viemärointi ja jätevesien puhdistus. Vesihuollon järjestämisestä, ylläpidosta ja edistämisestä vastaavat useat toimijat.

- Kiinteistön omistajat tai haltijat vastaavat kiinteistöjensä vesihuollosta.
- Vesihuoltolaitokset vastaavat toiminta-alueensa vesihuollon järjestämisestä.
- Kunnat vastaavat vesihuollon yleisestä kehittämisestä ja järjestämisestä.
- Kuntien terveydensuojeluviranomaiset valvovat talousveden laatua.
- Kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset valvovat jätevesien käsittelyä ja ympäristön tilaa.
- Suomen ympäristökeskus (SYKE) tekee alan soveltavaa tutkimusta sekä tuottaa käytännönläheisiä julkaisuja, oppaita, esitteitä ja muita tietopalveluja. Lisäksi SYKE ylläpitää jäteveden käsittelyjärjestelmien tietopakettia eli ns. puhdistamotiedostoa sekä tarjoaa käsittelyjärjestelmien testauspalveluita.
- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) vastaavat vesihuollon kehittämisestä, suunnittelun ohjauksesta, rahoitustuen suuntaamisesta ja osaltaan vesihuollon valvonnasta. ELY-keskukset ohjaavat alueellisten vesihuollon yleissuunnitelmien sekä kuntien vesihuollon kehittämissuunnitelmien laadintaa ja voivat myöntää tukea vesihuoltoinvestointeihin, pohjavesitutkimuksiin sekä muihin vesihuoltoon palveleviin selvityksiin.
- Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö vastaavat mm. toiminnan strategisesta suunnittelusta, lainsäädännön valmistelusta sekä ELY-keskusten ja SYKEN ohjauksesta. Valtakunnalliset vesihuoltotavoitteet löytyvät vesitalousstrategiasta.
- Sosiaali- ja terveysministeriö määrää talousveden laadusta. Se on antanut asetukset talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista.
- Kilpailu- ja kuluttajaviranomaiset valvovat mm. vesihuollon maksuja ja sopimussasioita.

Lähde: ymparisto.fi

LUE
LISÄÄ VESI-
HUOLLOSTA

- Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu www.ymparisto.fi
 - > Vesi > Vesien käyttö > Vesihuolto – Varsinais-Suomi ja Satakunta
 - > Kartat ja tilastot > Jäteveden puhdistamojen tilastot
- Ympäristö Nyt – Lounais-Suomen ympäristön tila ja seuranta www.ymparistonyt.fi
 - > Potentiaaliset viemärintialueet
- Vesitalousstrategia 2011–2020 (Maa- ja metsätalousministeriö)

Varsinais-Suomen elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Itsenäisyydenaukio 2
PL 236, 20101 TURKU
puh. 0295 022 500
www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi

www.ely-keskus.fi